

SPIS TREŚCI

RENEZANS (ODRODZENIE)

OGÓLNE INFORMACJE O EPOCE

Nazwa	11
Ramy czasowe	11
Czynniki, które spowodowały przełom renesansowy	12
Cechy światopoglądu renesansowego, terminologia	12
Filozofia	13
Rozważania na temat państwa (N. Machiavelli <i>Książe</i> , T. Morus <i>Utopia</i> , A. F. Modrzewski <i>O poprawie Rzeczypospolitej</i> – fragmenty)	14
Cechy sztuki renesansowej	16
Wybitni twórcy i ich dzieła	17
Podłoże polityczno-społeczne renesansu w Polsce	18
Osiągnięcia odrodzenia polskiego	18

ŚWIATOWA LITERATURA RENESANSU

Franciszek Petrarka – biografia	19
<i>Sonet do Laury</i>	19
Sonet 90 „Były to włosy złote...”	20
Sonet 132 „Jeśli to nie miłość...”	22
Sonet 134 „Nie znajduję pokoju...”	23
Sonet 267 „O oczy piękne...”	25
Pierre Ronsard – biografia	26
<i>Mario, zbudź się...</i>	27
Michael de Montaigne – biografia	28
<i>Próby</i> – fragment	28
Franciszek Rabelais – biografia	29
<i>Gargantua i Pantagruel</i>	30
Giovanni Boccaccio – biografia	32
<i>Dekameron</i>	32
Elementy świata przedstawionego (informacje ogólne)	32
Budowa i charakter zbioru	33
Cechy noweli jako gatunku literackiego	34
<i>Sokół</i>	35
Elementy świata przedstawionego	35
<i>Sokół</i> – cechy klasycznie skomponowanej noweli	36

Plan wydarzeń	37
Streszczenie	37
<i>Pątniczka</i>	38
Elementy świata przedstawionego	38
Problematyka	39
Plan wydarzeń	39
Streszczenie	40
William Szekspir – biografia	40
<i>Makbet</i>	42
Elementy świata przedstawionego	42
Kompozycja dramatu	43
Charakterystyka głównych bohaterów	46
Porównanie tragedii Szekspira z tragedią antyczną	49
Problematyka dramatu	50
Plan wydarzeń	51
Streszczenie	52
<i>Hamlet</i>	54
Elementy świata przedstawionego	54
Charakterystyka bohaterów	58
Charakterystyka tytułowego bohatera	60
Problematyka dramatu	63
<i>Hamlet</i> jako sztuka o sztuce	63
Plan wydarzeń	64
Streszczenie	65

POLSKA LITERATURA RENESANSU

Biernat z Lublina – biografia	68
<i>W nierówniu towarzystwa nie masz</i>	68
<i>Kto miłuje księgi, nie miewa tęskności</i>	69
Klemens Janicki – biografia	70
<i>Elegia o sobie samym...</i>	70
Mikołaj Rej – biografia	73
<i>Krótka rozprawa między trzema osobami: panem, wójtem a plebanem</i>	74
Elementy świata przedstawionego	74
Język utworu	76
Cechy średniowieczne i renesansowe <i>Krótkiej rozprawy...</i>	77
Streszczenie	77
<i>Żywot człowieka pościwego</i>	80
Elementy świata przedstawionego	80
Gatunek i kompozycja dzieła	81
Treść i interpretacja fragmentów utworu	82

<i>Prawe ślacheństwo jakie ma być</i> (Księga II, Kapitulum IV, 2)	82
<i>Szara pycha jako szkodliwa</i> (Księga II, Kapitulum IV, 4)	82
<i>Iż gdy się kto stara, aby się ukazał wszem dobry,</i> <i>jako tego ma używać</i> (Księgi II, Kapitulum XV)	83
„Przy sławie każdy ma mocno stać”	83
„Jako pościwy człowiek już w słusznych sprawach postanowiony, pomiernego, a pobożnego gospodarstwa swego ma roztropnie używać”	83
<i>Rok na cztery części rozdzielon</i> (Księga II, Kapitulum XVI, 2)	84
Język utworu	84
<i>Baba, co w pasyją płakała</i>	84
<i>Co niedźwiedzią skórę szacowali</i>	85
Jan Kochanowski – biografia	85
Fraszki	87
Renesansowy charakter fraszek Jana Kochanowskiego	87
<i>Do Mikołaja Firleja</i>	87
<i>O kapelanie</i>	88
<i>O kaznodziei</i>	89
<i>Na nabożną</i>	90
Poeta i świat we fraszkach Jana Kochanowskiego	90
<i>O żywocie ludzkim</i>	90
<i>Do smu</i>	92
<i>Do fraszek</i>	93
Pieśni	94
Postawy życiowe lansowane w pieśniach Jana Kochanowskiego	95
Stoicyzm – <i>Pieśń IX</i>	95
Epikureizm i pogodny stoicyzm – <i>Pieśń XXIII</i>	98
Wartość sławy poetyckiej – <i>Pieśń XXIV</i>	
„Niezwyczajnym i nie leda piórem opatrzony”	99
<i>Pieśń VII „Trudna rada w tej mierze”</i>	100
Postawa ziemianina – doskonałego gospodarza i patrioty	
– <i>Pieśń świętojańska o Sobótce</i>	101
Podsumowanie	105
Obywatelska postawa Jana Kochanowskiego	106
<i>Pieśń V (O spustoszeniu Podola przez Tatarów)</i>	106
<i>Pieśń XIV (Wy, którzy pospolitą rzeczą władacie)</i>	108
<i>Pieśń XIX (O dobrej sławie)</i>	109
Podsumowanie	111
<i>Treny</i>	112
<i>Tren I</i>	114
<i>Tren IX</i>	115
<i>Tren X</i>	117
<i>Tren XI</i>	118

<i>Tren XVIII</i>	120
<i>Tren XIX</i>	121
Podsumowanie	123
<i>Psalm 14</i>	124
<i>Psalm 47</i>	125
<i>Odprawa posłów greckich</i>	126
Elementy świata przedstawionego	127
Tytuł, temat, problematyka	130
Porównanie budowy <i>Odprawy posłów greckich</i> i <i>Antygony</i>	131
Pojęcie tragizmu w obu utworach	132
Analiza ciekawszych fragmentów	133
Plan wydarzeń	135
Streszczenie	135
Mikołaj Sęp-Szarzyński – biografia	138
<i>Rytm i Wiersze polskie</i>	138
<i>Sonet I „O krótkości i niepewności...”</i>	139
<i>Sonet II „Na one słowa Jopowe...”</i>	141
<i>Sonet IV „O wojnie naszej, którą wiemy z szatanem, światem i ciałem”</i>	142
<i>Sonet V „O nietrwałej miłości rzeczy świata tego”</i>	145
Posumowanie	148
Szymon Szymonowicz – biografia	149
Sielanka jako gatunek	149
<i>Żeńcy</i>	150
Elementy świata przedstawionego	150
Sielankowa konwencja	151
Rola pieśni w utworze	152
Plan wydarzeń	154
Streszczenie	154
<i>Kołacze</i>	155
Elementy świata przedstawionego	155
Problematyka	156
Plan wydarzeń	157
Streszczenie	157
Andrzej Frycz Modrzewski – biografia	158
<i>O poprawie Rzeczypospolitej</i>	159
Cechy publicystyki renesansowej na przykładzie fragmentów dzieła Modrzewskiego <i>O poprawie Rzeczypospolitej</i>	159
Charakter dzieła Modrzewskiego	161
Styl i język dzieła	161
Łukasz Górnicki – biografia	162

<i>Dworzanin polski</i>	163
Elementy świata przedstawionego	163
Piotr Skarga – biografia	
<i>Kazania sejmowe</i>	164
Analiza wybranych fragmentów	165
<i>Kazanie wtóre. O miłości ku ojczyźnie...</i>	166
Streszczenie	167

BAROK

OGÓLNE INFORMACJE O EPOCE – EUROPA

Nazwa	169
Chronologia	169
Podstawowe pojęcia	170
Filozofia	171
Sztuka	174

OGÓLNE INFORMACJE O EPOCE – POLSKA

Chronologia	177
Tło polityczne i społeczne	177
Wzory kultury	178
Pojęcie sarmatyzmu	178

ŚWIATOWA LITERATURA BAROKU

Pedro Calderon de la Barca – biografia	180
<i>Życie snem</i> – fragmenty	180
Elementy świata przedstawionego	180
Dramat równorzędnych racji	181
Literackie pokrewieństwa Zygmunta	181
Plan wydarzeń	182
Streszczenie	182
Miquel Cervantes – biografia	183
<i>Przemysłny szlachcic, Don Kichot z Manczy</i>	184
Elementy świata przedstawionego	184
Don Kichot – charakterystyka	184
Streszczenie (fragmenty)	185
Pierre Corneille – biografia	186
<i>Cyd</i>	187
Elementy świata przedstawionego	187
Tło historyczne	188

Charakterystyka bohaterów	189
Gatunek literacki	192
Plan wydarzeń	192
Streszczenie	193
Molier – biografia	197
Pojęcie komedii i komizmu	197
<i>Świątoszek</i>	199
Elementy świata przedstawionego	199
Charakterystyka bohaterów	200
Rodzaj komedii	206
Dramat rodzinny w <i>Świątoszku</i>	206
Plan wydarzeń	207
Streszczenie	208
Jean Racine – biografia	210
<i>Fedra</i>	212
Elementy świata przedstawionego	213
Tragizm	214
Plan wydarzeń	214
Streszczenie	215

POLSKA LITERATURA BAROKU

Józef Baka – biografia	217
<i>Uwagi śmierci niechybnej</i>	217
Piotr Baryka – biografia	219
<i>Z chłopu król</i> – fragment	219
Sebastian Grabowiecki – biografia	220
<i>Sonet VIII</i>	221
Jan z Kijan – biografia	221
<i>Nowy Sowiźrzał</i>	222
Wespazjan Kochowski – biografia	223
<i>Psalm XXIV</i>	223
Środki artystyczne typowe dla poezji barokowej	224
Jan Andrzej Morsztyn – biografia	225
<i>Cuda miłości</i>	226
<i>Desperacja</i>	228
<i>Do jednej</i>	229
<i>Do panny</i>	229
<i>Do tejsze</i>	229
<i>Do trupa</i>	230
<i>Nadgrobek Perlisi</i>	232

<i>Na krzyżyk na piersiach jednej panny</i>	233
<i>Nieglupia</i>	234
<i>Niestatek I</i>	234
<i>Niestatek II</i>	236
<i>O swej pannie</i>	236
<i>Przyjaciółka</i>	237
<i>Staremu</i>	237
Zbigniew Morsztyn – biografia	238
<i>Emblema 38</i>	238
<i>Emblema 47</i>	239
<i>Rozkosz mała i krótka</i>	240
Daniel Naborowski – biografia	241
<i>Marność</i>	241
<i>Krótkość żywota</i>	243
<i>Do Amny</i>	244
Wacław Potocki – biografia	245
<i>Czuj! Stary pies szczeka</i>	246
<i>Kto mocniejszy ten lepszy</i>	248
<i>Niechaj śpi pijany</i>	249
<i>Pospolite ruszenie</i>	250
<i>Veto, albo nie pozwalam!</i>	251
<i>Zbytki polskie</i>	252
<i>Transakcja wojny chocimskiej</i>	254
Analiza treści fragmentów dzieła	254
Analiza budowy	255
Jan Chryzostom Pasek – biografia	258
<i>Pamiętniki</i>	258
Elementy świata przedstawionego	259
Charakterystyka bohatera	260
Styl i język barokowy w <i>Pamiętnikach</i>	261
Plan wydarzeń	261
Streszczenie (fragmenty)	262
Samuel Twardowski – biografia	264
<i>Nadobna Paskwalina</i> – fragment	264
Słowniczek	266